

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/818/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114201662
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7114201662.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a členov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Adriany Murínovej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35724803, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36613843, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti žalovanému H. N., nar. X.X.XXXX, naposledy bytom v G., M. Č.. XX, zastúpenému opatrovníčkou W. W. - zamestnankyňou Okresného súdu Košice I, o zaplatenie 188,55 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 17.6.2014 č.k. 17C/89/2014-51 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že žalobca (pôvodne Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00151653, so sídlom v Bratislave, Tomášikova č. 48) sa podanou žalobou domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 188,55 eura, úrokov z omeškania zo splátok za obdobie od 21.2.2010 do 20.10.2010 vo výške 5,63 eura, 9 % ročného úroku z omeškania zo sumy 188,55 eura od 21.10.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania, pozostávajúcej zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eura a trov právneho zastúpenia vo výške 63,12 eura s tvrdením, že žalovaný porušil svoje povinnosti zo zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.10.2005 na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 763,46 eura, ktorý mal byť splácaný v mesačných splátkach vo výške 20,95 eura vždy k 20. dňu v mesiaci tým, že neuhradil splátky úveru splatné od 20.2.2010 do 20.10.2010 v počte 9, v celkovej výške 188,55 eura. Dňa 29.9.2012 právna predchodkyňa žalobcu postúpila pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Opatrovníčka žalovaného vo svojom vyjadrení k žalobe vznesla námietku premlčania.

Po právnom posúdení veci podľa § 115a ods. 2, § 200ea ods. 1 O.s.p., § 23a ods. 2, § 2 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 634/1992 Zb., § 261 ods. 6 písm. d/ a § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z., § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., § 52 ods. 1, 2, 3, § 54 ods. 1, § 121 ods. 3, § 524 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ) a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Konštatoval, že v konaní nie je sporné, že predmetná zmluva č. XXXXXXXXXX je zmluvou o spotrebiteľskom úvere aj keď podrobnejšia právna úprava spotrebiteľských zmlúv bola uvedená do Občianskeho zákonníka až úpravou účinnou od 1.4.2004 (zákonom č. 150/2004

Z. z.) a to so spätnou účinnosťou na spotrebiteľské vzťahy skôr uzatvorené (čo vyplýva z ust. § 879f OZ), jej cieľom bolo zabezpečiť harmonizáciu slovenského zmluvného práva s Európskym spotrebiteľským právom resp. s aquis communautaire dosiahnutého v tejto oblasti, a to hlavne z dôvodu zosúladenia s nepriamymi účinkami Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Súd prvého stupňa teda dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy (samotný žalobca ju definuje ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere) vzhľadom na jej predmet a povahu a bez ohľadu na určenie typov zmlúv, ktoré podľa § 52 OZ v znení zákona č. 150/2004 Z.z. majú povahu spotrebiteľských zmlúv, ktoré vymedzenie nebolo v súlade s nepriamymi účinkami smerníc európskeho spoločenstva týkajúce sa spotrebiteľských vzťahov, pričom až následnou zmenou ustanovenia § 52 OZ, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, účinnou od 1.1.2008, došlo v súlade s nadnárodnou právnou úpravou k vymedzeniu spotrebiteľských zmlúv bez ohľadu na právnu formu, ak sa uzatvárajú medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Z ustanovenia § 54 ods. 1 OZ vyplýva jednoznačne záver o tom, že práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy sa nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, pričom 4-ročná premlčacia lehota podľa Obchodného zákonníka je v danom prípade v neprospech žalovaného - spotrebiteľa oproti všeobecnej premlčacej lehote podľa Občianskeho zákonníka. Aj vzhľadom na to bol novelou č. 102/2014 Z.z., účinnou od 13.6.2014, § 52 ods. 2 OZ doplnený vetou: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.“ Na vzťahy založené spotrebiteľskou zmluvou sú normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej tu z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Vzhľadom k tomu súd prvého stupňa na daný prípad aplikoval všeobecnú trojročnú premlčaciu lehotu podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Tá začala plynúť u jednotlivých splátok dňom nasledujúcim po dni ich splatnosti, t.j. dňom 21.2.2010, 21.3.2010, 21.4.2010, 21.5.2010, 21.6.2010, 21.7.2010, 21.8.2010, 21.9.2010 a 21.10.2010 a uplynula ešte pred podaním žaloby dňa 24.1.2014 (u poslednej splátky dňom 21.10.2013). Súd prihliadol na námietku premlčania vznesenú opatrovníčkou žalovaného /č.l. 49/ a preto žalobcovi nepriznal premlčané právo na zaplatenie istiny s príslušenstvom (ako vedľajším záväzkom, ktorý čo do svojho trvania závisí od trvania hlavného záväzku) a žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovaný nežiadal rozhodnúť o povinnosti nahradiť jeho trovy konania.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Navrhol zmeniť rozsudok a žalobe vyhovieť, resp. rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania namielol nesprávnu aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa premlčacej doby, majúc za to, že na danú vec bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútny obchodno-záväzkový právny vzťah, a to napriek tomu, že žalovaný je spotrebiteľ. Poukázal pritom na viaceré súdne rozhodnutia (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 3/2011 zo dňa 28.4.2011, 6 MCdo 4/2012 zo dňa 27.3.2013, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21.11.2013, sp.zn 15Co/28/2013 zo dňa 30.10.2013, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 9Co/138/2013 zo dňa 20.2.2014) i komentár k § 52 Občianskeho zákonníka od prof. JUDr. Petra Vojčika, Csc. Vzhľadom na uvedené mal za to, že nemožno jeho nárok považovať za premlčaný.

Žalovaný zostal v odvolacom konaní nečinný a k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolačný súd po preskúmaní veci v rozsahu a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním náležite zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli. Vykonané dokazovanie následne vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p., t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach a pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci. Správne zistil skutkový stav veci ak dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný, ktorý následne aj správne právne posúdil, aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a správne rozhodol, ak žalobu zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a právne normy, ktoré použil súd prvého stupňa poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K odvolaniu žalobcu je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak vychádza z názoru, že jeho uplatnený peňažný nárok nie je premlčaný.

V posudzovanom prípade nie je sporné, že žalobca uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy. Je preto nevyhnutné v uvedenej veci aplikovať stanovenia spotrebiteľského práva transponované do nášho právneho poriadku.

Z obsahu odôvodnenia vyplýva názor prvostupňového súdu, podľa ktorého "spotrebiteľský charakter" zmluvy o úvere predurčuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka nielen na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ale aj na posúdenie premlčania práv z právneho vzťahu založeného touto zmluvou (i keď podľa Obchodného zákonníka ide o absolútny obchod). Žalobca v odvolaní zastáva opačný názor a zdôrazňuje, že predmetom posúdenia v rámci ochrany spotrebiteľa sú zmluvné podmienky, a nie režim právneho vzťahu. Vychádzajúc z charakteru zmluvy o úvere uzatvorenej podľa § 497 až § 507 Obchodného zákonníka má za to, že napriek "spotrebiteľskému charakteru" úverovou zmluvou založeného vzťahu treba premlčanie práva posudzovať podľa Obchodného zákonníka.

Podľa § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 387 ods. 1 Obchodného zákonníka právo sa premlčí uplynutím premlčacej doby ustanovenej zákonom.

Podľa § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Navyše podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája 2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

V preskúvanom prípade je - aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka žalobcu o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného (a nie Občianskeho) zákonníka - zrejme, že prvostupňový súd bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou a to na základe opatrovníckou žalovaného vznesenej námietky premlčania žalobného nároku.

Obe vyššie uvedené zákonné ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (por. rozsudok Najvyššieho súdu z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014).

Preto ak súd prvého stupňa na žalobcom uplatnený nárok v otázke vznesenej námietky premlčania aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka ohľadom premlčania nároku vec správne právne posúdil, preto jeho rozhodnutie vo veci samej treba považovať za správne.

Nakoľko nebolo zistené, že by rozsudok v jeho napadnutej časti bol postihnutý vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.) z vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, odvolací súd rozsudok spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní žalobca úspešný nebol a procesne úspešný žalovaný náhradu trov v odvolacom konaní priznať nežiadal (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.